

зосереджуються більше на збереженні безпеки і виживанні, обмежуючи інноваційні інвестиції. Соціальні тренди, такі як зростання екологічної свідомості, стимулюють розробку більш безпечних і екологічних технологій, що не тільки підвищує стійкість підприємств, але й покращує їх репутацію [4].

Технологічні зміни – один із найпотужніших стимулів інновацій, але вони вимагають від підприємств постійного вдосконалення і готовності до адаптації. Впровадження новітніх технологій, хоч і потребує значних ресурсів, дозволяє підвищити рівень безпеки та ефективності, але також ставить нові виклики, такі як кібербезпека і захист даних.

Для забезпечення стійкого інноваційного розвитку підприємства повинні гнучко адаптуватися до зовнішніх змін, використовувати можливості, які надає середовище, і проактивно управляти ризиками. Інноваційність повинна бути інтегрована у стратегію управління, а системи безпеки – відповідати динаміці зовнішніх загроз. Це дозволить підприємствам не лише успішно конкурувати в умовах глобального ринку, але й знижувати ризики, досягаючи оптимального балансу між розвитком та безпекою.

Таким чином, зовнішнє середовище впливає на інноваційний розвиток і безпеку підприємств комплексно, і кожен із розглянутих факторів може мати як позитивний, так і негативний вплив. Ефективне управління підприємством вимагає гнучкої адаптації до зовнішніх змін та проактивного підходу до інновацій, що дозволяє знижувати ризики і підтримувати стійку конкурентоспроможність.

Список використаних джерел:

1. Гончарук І.В., Томашук І.В. Вплив інноваційних процесів на підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 1 (63). С. 30-47.
2. Правдивець О. Науково-практичний інструментарій оцінювання рівня цифрової трансформації, інноваційного розвитку системи економічної безпеки підприємств сфери інформаційних технологій. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 3(71). С. 92-102.
3. Юринець З.В., Замроз М.В., Стрільчук Р.М. Стратегія інноваційного розвитку підприємств: менторський підхід. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024. №5(14). С. 3-7.
4. Калінін І.Є., Бурмеха Ю.Р. Місце інноваційної складової у забезпеченні економічної безпеки підприємства. *Інтернаука*. 2023. №12.

УДК 334.716

*Руденко Л.І.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: д.е.н., професор Зайченко В.В.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГОВЕЛЬНОЇ СФЕРИ

У сучасному світі швидкі технологічні зміни та зростаюча конкуренція вимагають від підприємств торговельної сфери не лише здатності швидко

адаптуватися до змін у ринкових умовах, але й ефективного управління бізнес-процесами. Центральне місце в цих процесах займає система інформаційного забезпечення, яка виступає критичним інструментом для оптимізації діяльності, підвищення ефективності операцій та забезпечення конкурентних переваг. З огляду на постійно зростаючі вимоги до оперативності обробки даних та їх аналізу, актуальність формування системи інформаційного забезпечення бізнес-процесів стає особливо важливою. Це стосується інтеграції сучасних ІТ-рішень, які можуть забезпечити автоматизацію, аналітику та синхронізацію роботи всіх відділів підприємства.

Сучасні підприємства торговельної сфери стикаються з низкою викликів, які вимагають не лише стратегічного планування та управління ресурсами, але й глибокої інтеграції інформаційних технологій у всі бізнес-процеси. Розробка та впровадження ефективної системи інформаційного забезпечення дозволяє підприємствам не лише збільшувати швидкість реагування на зміни у зовнішньому середовищі, але й оптимізувати внутрішні процеси, покращувати якість обслуговування клієнтів та забезпечувати дотримання високих стандартів управління. В контексті цієї роботи ми розглянемо основні аспекти і особливості формування такої системи, а також надати концептуальну схему формування системи інформаційного забезпечення, що дозволить підприємствам оптимізувати та модернізувати свої бізнес-процеси за допомогою сучасних інформаційних систем.

Часто бізнес-процесам не притаманні чіткі алгоритми і вони характеризуються великою мірою непередбачуваності. Це підкреслює важливість наявності якісної інформаційної бази, що може забезпечити виконання цих процесів з досягненням планованих результатів. Тим не менш, інформаційні системи, створені на основі формалізованого опису дій, іноді не в змозі адекватно відтворити динаміку реальних бізнес-операцій, що призводить до невідповідностей між очікуваними та фактичними результатами [2].

На основі узагальненої наукової інформації [1, 6] ми приходимо до розуміння, що інформаційне забезпечення бізнес-процесів підприємства - це комплексна система збору, обробки, зберігання і передачі даних, необхідних для ефективного управління всіма аспектами діяльності організації. Вона включає в себе інформаційні технології, методики обробки інформації, бази даних, а також процеси їх оновлення і адміністрування. Головна мета інформаційного забезпечення - надати всім учасникам бізнес-процесів актуальну та відповідну інформацію, яка дозволить приймати обґрунтовані рішення, забезпечити оперативність і адаптивність до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства. В свою чергу інформаційне забезпечення бізнес-процесів підприємства торговельної сфери - це система, яка включає збір, обробку, аналіз, зберігання та розподіл інформації, необхідної для оптимізації і підтримки комерційної діяльності. Ця система дозволяє підприємствам торговельної галузі керувати запасами, веденням продажів, клієнтським сервісом та іншими важливими аспектами бізнесу в реальному часі. Основною метою інформаційного забезпечення є забезпечення доступу до актуальної та коректної інформації, яка сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, підвищенню ефективності процесів, а також адаптації до змін умов ринку і поведінки споживачів.

Інформаційне забезпечення бізнес-процесів підприємств торговельної сфери має ряд особливостей, які відображають специфіку цього сектора. Ці особливості представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

Особливості інформаційного забезпечення бізнес-процесів підприємств торговельної сфери

Особливість	Сутність
1. Швидкість обробки даних	Торговельні підприємства оперують в умовах високої конкуренції та динамічних ринкових умов, тому швидкість обробки та доступності інформації є критичною. Системи мають забезпечувати миттєвий доступ до даних про запаси, ціни, попит та пропозиції, інформацію про клієнтів тощо.
2. Інтеграція з різними каналами продажу	Інформаційні системи повинні бути інтегровані не тільки внутрішньо, але й з зовнішніми платформами, такими як онлайн-магазини, мобільні додатки та платформи електронної комерції. Це дозволяє управляти продажами через різні канали з єдиної системи.
3. Управління запасами та логістика	Ефективне управління запасами є життєво важливим для підприємств торговельної сфери. Інформаційні системи мають надавати точні дані про стан запасів у реальному часі, оптимізувати замовлення товарів та автоматизувати процеси поставок.
4. Аналіз даних та прийняття рішень	Інформаційні системи повинні забезпечувати збір та аналіз великих обсягів даних для формування глибоких аналітичних звітів, які допомагають керівництву у прийнятті стратегічних рішень. Це включає аналіз продажів, визначення трендів попиту, оцінку ефективності маркетингових кампаній тощо.
5. Безпека даних та конфіденційність	З огляду на великі обсяги обміну інформацією, системи інформаційного забезпечення мають бути оснащені потужними засобами захисту даних, щоб забезпечити їхню конфіденційність і захист від несанкціонованого доступу.
6. Адаптивність та масштабованість	Інформаційні системи повинні бути гнучкими, щоб адаптуватися до змін у бізнес-моделях та зростанню підприємства. Масштабованість систем дозволяє збільшувати їхню потужність та функціональність у міру розширення діяльності підприємства.

*Розроблено автором на основі джерел [1, 3, 6].

Ці особливості є фундаментальними для розробки та впровадження ефективних систем інформаційного забезпечення, що відповідають вимогам сучасного торговельного підприємства.

Відтак можна визначити основні принципи формування системи інформаційного забезпечення бізнес-процесів підприємства торговельної сфери, які забезпечать її ефективність, надійність і гнучкість:

1. Інтегрованість. Система має бути інтегрована з усіма ключовими бізнес-процесами підприємства та підтримувати безперервний обмін даними між різними відділами і платформами, включаючи зовнішні торгові канали.

2. Гнучкість і масштабованість. Система повинна адаптуватися до змін у бізнес-моделі, росту обсягів даних і розширення діяльності підприємства без значних витрат часу та ресурсів на переналагодження.

3. Доступність інформації. Інформація повинна бути доступна для всіх авторизованих користувачів з будь-якого пристрою і в будь-який час, щоб забезпечити оперативність рішень та реакцію на зміни ринкових умов.

4. Безпека. Захист даних від несанкціонованого доступу, втрати чи пошкодження є критичним. Система має включати ефективні засоби шифрування, аутентифікації та резервного копіювання.

5. Сумісність зі стандартами. Система повинна відповідати чинним законодавчим і галузевим стандартам, особливо в частині обробки персональних даних та фінансової звітності.

6. Аналітичні здібності. Система має об'єднувати дані з різних джерел і надавати глибокий аналіз для оцінки ефективності бізнес-процесів, визначення тенденцій і підтримки прийняття обґрунтованих рішень.

На основі визначених особливостей інформаційного забезпечення бізнес-процесів підприємств торговельної сфери та принципів побудови системи інформаційного забезпечення бізнес-процесів підприємства торговельної сфери, ми пропонуємо концептуальну схему системи інформаційного забезпечення, яка може включати такі основні компоненти:

1. Інформаційні джерела, які охоплюють дані з внутрішніх і зовнішніх джерел, включаючи датчики на складах, POS-системи, CRM, ERP, веб-сайти та мобільні додатки.

2. Обробка даних (сервери та хмарні платформи для обробки великих обсягів даних, включаючи інтеграцію, очищення та аналіз даних).

3. Сховище даних (централізовані бази даних для зберігання інформації з гарантіями безпеки та швидкого доступу).

4. Доступ до інформації та інтерфейси (веб-інтерфейси та мобільні додатки для забезпечення доступу до інформації для управління, персоналу та клієнтів).

5. Аналітика та звітність, що включає аналітичні інструменти для генерації звітів, дашбордів та виконання прогностичного аналізу.

6. Безпека та адміністрування, що містить засоби захисту інформації, управління доступом і моніторинг системи.

Ця концептуальна схема слугує основою для розробки та впровадження системи інформаційного забезпечення, що відповідає унікальним вимогам підприємства торговельної сфери, забезпечуючи її стале зростання і адаптацію до змін ринкового середовища.

Висновки. На основі детального аналізу інформаційного забезпечення бізнес-процесів підприємств торговельної сфери стає очевидним, що така система критично важлива для забезпечення ефективності, конкурентоспроможності, та адаптивності підприємств. Системи інформаційного забезпечення, що інтегрують оперативність, гнучкість, та безпеку, сприяють оптимізації внутрішніх та зовнішніх процесів, високій якості обслуговування клієнтів, та підтриманню їхніх відносин. Такі системи стають стратегічною інвестицією, що дозволяє підприємствам успішно розвиватись та конкурувати в динамічних ринкових умовах.

Список використаних джерел:

1. Батьковець Н.О. Інформаційне забезпечення бізнес-процесів підприємств торговельної сфери. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2024. No 77. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1601/1507>.
2. Коненко В.В. Методологія організації та проектування бізнес-процесів. *Ефективна економіка*. 2020. No11. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek20201131>.
3. Мельник О.Г., Муқан О.В., Злотнік М.Л. Особливості моделювання бізнес-процесів підприємства та їх оптимізування в контексті здійснення міжнародної діяльності. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Вип. 2. С. 43-52.
4. Олексій В. Сучасні методики удосконалення бізнес-процесів на підприємстві. *Інноваційний розвиток освіти, науки, бізнесу, суспільства та довкілля в умовах воєнного стану: матеріали VII Національної науково-практичної конференції (Тернопіль, 20 травня 2022 р.)*. Тернопіль: Вектор, 2022. С. 45-46.
5. Чорна Н., Олексій В. Бізнес-процеси підприємства: теоретичний аспект. *Наука і бізнес: проблеми, перспективи та інновації в умовах воєнного стану: матеріали X Національної науково-практичної конференції (Тернопіль, 10 листопада 2022 р.)*. Тернопіль : ФОП Осадца Ю.В., 2022. С. 33-34.
6. Шевчук, В., Бабурнич, Н. Інформаційне та технічне забезпечення системи обліку торговельної діяльності. *Управління змінами та інновації*. 2024. (10). С. 56-60. URL: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2024-10-11>

УДК 338.2

*Савченко Р.О.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: к.е.н., доцент Карнаушенко А.С.)
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

У сучасних умовах, що характеризуються невизначеністю і викликами, що обумовлені російським вторгненням посилюється роль управління фінансами, що є актуальним і для сільськогосподарських підприємств. Фінансовий менеджмент спрямовується на формування необхідних фінансових ресурсів для своєчасного виконання своїх фінансових зобов'язань та забезпечення їх ефективного використання.

Фінансовий менеджмент спрямовано на оптимізацію використання фінансових ресурсів, що пов'язано із формуванням та реалізацією стратегії підприємства. Важливим для ефективного фінансового менеджменту є інформаційне забезпечення, зокрема та його складова, що формується у системі бухгалтерського обліку. Відповідно, розробка облікової політики, що враховує інформаційні запити фінансового менеджменту аграрного підприємства є надзвичайно актуальними.

Ефективність управління господарською діяльністю підприємства та успішна стратегія довгострокового розвитку багато в чому залежать від обґрунтованості облікової політики підприємства, її формалізації та